

ОФИЦИАЛЬНЫЙ ОРГАН ЗАКОНОДАТЕЛЬНОЙ ОРГАНИЗАЦИИ УКРАИНСКОГО НАЦИОНАЛЬНОГО СОЮЗА В СЪЕДИНЕННЫХ ШТАТАХ АМЕРИКИ

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC.

ТРИ ЦЕНТИ

BOX XXXI

Число 171

Джерси Сити, Н. Дж., вторник, 24 липня, 1923.

VOL. XXXI

No. 171

Jersey City, N. J., Tuesday, July 24, 1923.

THREE CENTS

ДЕРЖАВНИЙ СЕКРЕТАР ГЮС КАЖЕ, ЩО ЗЛУЧЕНІ ДЕРЖАВИ НЕ ПРИ- ЗНАЮТЬ БОЛЬШЕВИЦЬКОГО УРАДУ

ВАШИНГТОН, 23 липня. — Голова Американського федерального Преси Самуїл Гюмбер був написав лист до американського державного секретаря Чарльза Е. Гюса із запитом, яке відношення американської влади до Росії.

Гюс відповів Гюмберу, кажучи, що становище Злучених Держав до Росії не змінилося.

Америка, каже Гюс, не признає московського большевицького "уряду", поки той "уряд" не признає права власності і основних засад міжнародних законів.

Гюс каже, що метою большевизму і дієї є ширення анархії та пропаганда за світовою революцією.

Покі большевизм основно не змінить своєї політики, поки не може бути безпач про признає "уряду" Америку.

ПРЕЗИДЕНТ ГАРДІНГ ПОПРАШАВСЯ ЗА АЛАСКОЮ

СІТКА, Аляска, 22 липня. — Президент Гардінг, попросивши нині за громадство Сіткою, яка за часті російського посольства Аляски була її столицею і мішав разом з жінкою і товариством кораблем Гендерсон довго.

Це послідній перестанок президента на Алясці.

В усіх містах на Алясці публіка дарила його високим подарунками.

ПРЕЗИДЕНТ ГАРДІНГ ОГЛЯДАЄ ЛЕДОВІ ПОЛЯ НА АЛАСЦІ

КОРПОРА, Аляска, 21 липня. — Президент Гардінг, виступив тут з корабля Гендерсон і поїхав здійснювати оглядати ледові поля коло Кампер Ривер.

Це одиниці ледові поля (гайдебер) у світі, до яких можна доїхати залізницею.

БУРЯ НА НЬЮ ЙОРКУ І В НЬЮ-ДЖЕРСІ

НЬЮ ЙОРК, Н. Я., 23 липня. — Шторм 22 та 23 с. м. счинив буря, яка захопила місто Нью-Йорк, охопила і північну частину штату Нью-Джерси.

Буря счинила великі втрати.

Буря прохолодила спеку. Температура впала до 67 степенів.

Три убиває дощом.

Буря наробила великої шкоди в північній частині Нью-Джерси.

ЛІТУН, ЩО МІРЯВСЯ ЗІ СОНЦЕМ

РАК СПРІНГС, Вайомінг, 21 липня. — Полковник Расса, Л. Мовен, котрий соди позавчера прилетів з Нью-Йорку, відлітає на схід.

Другого лету на досвідку до смерку він не буде вже пробувати свого року. Хвіба як ніркі, як згодиться на не година американської воздухоплавної служби, генерал Петрик.

ШУКАЄ СТАНЦІЮ ДЛЯ ДІВЧИНИ З КОРОЛІВСЬКОГО РОДУ

НЬЮ ЙОРК, Н. Я., 23 липня. — У. А. М. Менделі, з Плейнфілда, Н. Дж., шукає мешканця при богатій американській родині для 16-літньої дівчини з королівського роду.

Він каже, що її родина крайню збожжя по війні. Їмені дівчини не хоче подати, аби, каже, не повстані які дипломатичні труднощі.

ОСТОРОГА ПЕРЕД ФАЛШИВИМИ ДОЛЛАРАМИ

ВАШИНГТОН, Д. К., 23 липня. — Американське міністерство скарбу видало осторогу до публіки перед підробленими долларами.

Востанніх днях винирло два роди підроблених 20-долларів і два роди підроблених 10-долларів.

Одна 20-долларівка це підроблене банкнота, виданого для Федерального Резервного Банку в Сент-Франсиско. Паліпси: Гавсон і Борк. Число 683886. Портрет Діксона.

Ще одна фальшивка 10-долларівка це підробка банкноти, виданого для Федерального Резервного Банку в Атланта, Джоржія. Паліпси: Мейфел і Борк. Число 678986. Портрет Діксона.

Сю останню 10-долларівку підробив Олександр Тремю з Каліфорнія, Омаха, котрого вже арештували.

Ці підробки знайшли в Мексикі і Гаїті.

Підроблені банкноти пушено в рух в Шікаго, але є ще вони і в інших містах.

АРГЕНТИНСЬКА ПОЗИЧКА

БУЕНОС-АЙРЕС, столиця Аргентини, 21 липня. — Аргентинський сейм ухвалив позичку в сумі 150,000,000 золотих песів.

З того 50,000,000 призначено на сплату долгу Аргентини з Злучених Держав.

ТОРГОВЕЛЬНІ ОПЕРАЦІЇ НА Ч. Р. Р.

ВУДВІК Укашні, постановив про торговельні операції чужоземних фірм на Україні. Згідно з цим постановом чужоземним фірмам дозволяється проводити торговельні операції в межах радянської України і засновувати контори. Всі представництва чужоземних фірм зобов'язані одержати дозвіл на протязі одного місяця.

Представництва, що не одержали дозволу, ліквідується. Особам, що перебувають на державній службі в С. Р. Р. заборонено брати на себе представництва фірм і організацій. Громадяне С. Р. Р. не перебувають на державній службі можуть брати на себе представництва торговельних операцій лише в тих фірмах, що мають відповідний дозвіл.

УРІВНЬКИ З ЛИСТА ЗА УКРАЇНИ

Дуже добре, що Ви маєте якусь роботу, бо у нас зараз, на цей шот, дуже погано: "Скоро речується" ці місяці, так що скоротили служби, а завтра скоротили. Прихити до нас звичайно можна; але як у Вас не зовсім погано, то краще не йде...

Умови життя прибуло в такі (на травень м. ц.) я получив платні 1 міліярда 300 міліонів карб. жінка 1 міліярда 200 мід. і таким чином, будучи міліардером, можна купити чотири за ці гроші, або 2 коди (у нас зараз пішла мода на кози) так тягнемо в отрохи. Хліб у нас 1 і пів мід. фунт. булка 4 і пів мід., каубунка 10—12 мід. фунт. рішши сюди доброго до одного міліярда.

ЦЕРКОВНЕ СРІБЛО З УКРАЇНИ

Через "Центрально" в селі Токах над Збручем продано до Галицької ідейний мішок церковного срібла. Всі річки побіги молотком, щоб менше змаліли місяці.

ПОДАТОК НА УКРАЇНИ

Податок ухвалений декретом ВУДВІК, населення буде вносити валютною 30—40 процентів, в харчевині продуктах 60—70 процентів. У голодуючих губерній ухвалено полегшу в податку 10—12 процент. Полегшу відноситься також до конвоюарівців і фінансців. Частина податку призначена на місцеві потреби бюджету.

ЛІТЕРАТУРНИЙ ВЕЧІР В ХАРКОВІ

Дні 4. червня у Харкові відбувся літературний вечір гуртка дисципліни "Пуг". Окрім викладачів творчі приєздили письменники, прочитали і промовили Ю. Меленка: "На шляхах пошуків творчі". Програма сьогочасного літературного вечора така: 1) Рішення про соціально-економічний метод в творчій літературі; 2) Читання творчих есеїв "Пуга".

НА ВОЛЮ

На днях підчас прогулянки утік на волю студ. Михайло Дітковський, який, як відомо, перебував під арештом в Нью-Йорку у Львові під замком університету "Гарвард". Польська преса з того приводу бо на аліри, домовуючи, що утеча Дітковського була впливом української "оборони".

ЗМІТОВА СТАТИСТИКА ВІННИЦЬКОГО

З мінусів черв. с. р. прозносилось у Вінницькому 458 днів, з чого 218 було хлопців а 240 дівчат. Вичаць у тім місці вбавилося 260, підчас коли у червні, 1922 р. число вбавилося вичаць вичислювало 278. У сім місяці умерло у місті 140 осіб, підчас, коли у червні, 1922 року, число слувач смерті було далеко численіше, бо вичислювало аж 158. Від початку б. р. вбавилося у Вінницькому 1,110 вичаць; підчас, коли у протязі перших шістьох місяців минулого року число вичаць було значно більше, бо вичислювало 1,395. Також умерло сего року у протязі перших шістьох місяців значно більше осіб, ніж минулого, бо коли сего року до кінця червня занотувано аж 1,071 слувач смерті, то минулого року у тім самім протязі часу було 939 слувач смерті. Також і число уродин в протязі перших шістьох місяців с. р. поступало значно уродилим у нинішній році. Сего року до кінця червня уродилося у місті 2,862 немолоти, підчас, коли у минулому році уродилося у тім самім числі 2,891 дівч.

БЕРЕЖНІ ЧЕХИ

Варшавський кореспондент "Кур'єра Львівського" доносить з Тешини, що на виступу про задив польських Соколів в Тешині, Чехи статую на грашні силі військові віддали, а навіть кавалерію. Чехи вичислюють, що вони улажкують маневри.

ПОТАННІ ГІСТІ

Як відомо, переїзду русинської корони до Варшави стегерля канцлерів і військовиків. Під Кременювими, яким їхав король, наїхав на військову сторону, наслідком чого згинув 3 жовніри. Так само під Варшавою один із жовнірів, що стегерлі король улився і вивів у вагонах вибів. За ці аварії у нього арештовано. Побожуючи тяжкої кари за порушення урочистості воя короля, білий жовнір повисив у торевній келі.

ІКАВІЙ БЕНКЕТ

Великий бенкет у честь короля відбувся на одному англійському острові. Проставили сід 300 людей. Проставили сід одну корону, котра дала більше як 30 тисяч літрів могола на рік, або майже 90 літрів на день. Шо не діється на божому світі!

САРАНЧА НА МАДЯРИНИ

В кількох околицях Мадярщини, особливо над Тисою, похвалася саранча, яка нищить всі засіви.

ЗЕМЛЕТРУС НА КАМЧАТЦІ

На Камчатці похвалася землетрусом, наслідком якого рика Камчатка зникла з поверхні землі.

КАНАДІЙСЬКІ ДЕЛЕГАТИ НА ІМПЕРІАЛЬНУ КОНФЕРЕНЦІЮ

На імперіальну економічну конференцію, яка відбувається в Лондоні, в жовтні с. р., поїдуть: Сер Ломер Гур, міністер справедливості і Гон. Г. П. Грегем, як репрезентатив Канади. На засіданні Ліги Націй, яке відбувається в Женеві с. р., о. крім вищих зазначених, будуть ще прем'єр Мекензі Кінг і Чарлс Стюарт, міністер внутрішніх справ і імміграції.

ДО ВІННИЦЬКОГО (В КАНАДІ) ПРИХАЛО 25 УКРАЇНСЬКИХ ДІВЧАТ ЗІ СТАРОГО КРАЮ

Одні з вінівських англійських часописів подає, що до Вінниці прихало впрот з Європи 25 українських дівчат, добре збудованих, які прихали тут під опікою членів Армії Спасення (Сейфайн Армії). Майже всі дівчата одержали роботу по міських домах.

НАРІКАННІМ НЕ ПОПРАВИТЬСЯ ГАЗЕТИ

"С деми моде, що нарікають на "Свободу" — бо вони ні не доповоду. Кожному догодити не мож, бо є великі люди. Отже "Свобода" не муєть ставити при доводі доводів."

Що нещодавно одні з тих, хто хоче аналізу в газеті "Свобода" умістити, ніхто до тепер, або бивалих її розширених. З такими людьми "Свобода" муєть численіше, бо умістити їх за своїх приятелів."

ЩОБІ ОДИНІК НЕ ФОНУНУВ, НЕ ВИСТАРЧИТЬ НАРІКАТИ, ЩО "СВОБОДА" ЧОСЬ ТАМ ПРАКРУСІЛ, ЧЕ ТАКА "СВОБОДА" МОЖИТЬ СЕБЕ СКИНУТИ І ПОЛІТИТИ."

СЕ МОЖ ЗРОБИТИ ЛІШЕ В ТІЙ СПОС. КОЛИ КОЖНА УКРАЇНЕЦЬ БУДЕ ПОНУВАТИСЯ ДО ОВ'ЯЗАНЬ."

1. ПРИБРАТИ "СВОБОДУ" НОВИМ ПЕРСПЕКТИВАМ."

2. ІКАТИСЯ ЧИСЛО ДО РЕДАКЦІЇ ПРІДСТАВЛЕНИ СПОСІВ, ЯК ПОЛПНИТИ "СВОБОДУ".

Ніхто не може парити, що "Свобода" дорога, бо передплата вичислює:

1 рік \$7.00
6 місяців \$3.75
3 місяців \$2.00

В Джерси Ситі і Заграниці:

1 рік \$10.00
6 місяців \$5.50
3 місяців \$3.25

Гроші приймають чеками або між-ордерами:

SVOBODA, 93 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

ФРАНЦУСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР ПУАНКАРЕ ОСТЕРІГАЄ ВЕЛИКУ БРИТАНІЮ ПЕРЕД НІМЕЦЬКОЮ НЕБЕЗПЕКОЮ

ПАРІЖ, 22 липня. — Нині говорив прем'єр Пуанкаре при відкритті пам'ятника полеглим жовнірам у Біаїр Коттер.

Він відповів на недавню промову буючого англійського прем'єра Лойда Джорджа, кажучи, що руйна Німеччини се і хитрість і підступ, який вона хоче уловити в засідку альянсу.

В Німеччині, каже Пуанкаре, нема руйн, тільки вона є в неволі великих промисловців, які страшенні від конкря.

Він каже, що Англія не має чого боятися Франції, але повинна боятися Німецького суперника.

БРИТАНСЬКІ РОБІТНИКИ ПОСЛІ ЗА ЗАГАЛЬНИМ РОЗОРУЖЕННЯМ

ЛОНДОН, 23 липня. — Послі з групи Парті Праці прокламативні в палаті громад резолюцію, в якій вичеуть британські управителі, щоб далі почини до скликання міжнародної конференції для обговорення програми міжнародного миру і безпеченства, на основі загального розоруження.

ДЕ ВАЛЕРА ГОТОВИТЬСЯ ДО ВИБОРІВ

ДАБЛІН, столиця Ірландії, 22 липня. — Провідник Ірландських самостійників Імон де Валера до "Американського Товариства для Признання Ірландської Республіки" телеграму, в якій просить його, щоб далі почини на агітацію за вибором його кандидата до ірландської сейму.

Вибори мають бути при кінці серпня або з початком вересня с. р.

Де Валера хоче ще при допоміг виборів старатися здобути владу в Ірландії.

ФРАНЦУСЬКИЙ МІНІСТЕР НЕ БАЧИТЬ ОПОРУ В РУРШІНІ

ПАРІЖ, 22 липня. — французький міністер публічної праці Ле Тронкер віддав уругру по 3 місяцях Рурушіні і каже, що положення в сому нападеному краю змінилося. Тепер уже майже нема тям опору, каже він, з боку німецької публіки.

ФОШ ПЛАЧЕ

ПАРІЖ, 22 липня. — Нині Американці і французи віддали честь погналим Американцям в літ Беадо у світовій війні.

Маршал фош плакав, приріканий, що францієн буде торжеством обіграти мого американських жовнірів.

КАЖЕ, ЩО ФІНАНСИВНО СТАН НІМЕЦЬКИМ НЕ Є БЕЗНАДІЙНИЙ

БЕРЛІН, 23 липня. — Тушевний професор Я. Боммарт, що Німеччина фінансово не є в безнадійному положенні.

Вона, каже він, сплатила вже часті первонесених довгів, а весь її довг у 30 трілатіон паперових марок не перевищає пів білія доларів.

МОСКАЛИ ПРОДАЮТЬ УКРАЇНСЬКУ ПШЕНИЦЮ

БЕРЛІН, 23 липня. — Німеччина закупила в Росії 400,000 тон збіжжя, яке має бути доставлене січ осени.

Німеччина в часті заявляти за нього промисловим виробникам.

Росія сподівається, що сего-року побуде 54,000,000 тон збіжжя, з чого зможе вивезти заградило 5 мільонів.

АГІТАЦІЯ ПРОТИ ПАНІСТВА В НІМЕЧИНІ

БЕРЛІН, 22 липня. — В Німеччині відтепер знові агаїтати проти паніства.

В пресі і на зібраннях проповідників твердості представляють страшенні наслідки паніства.

АМЕРИКАНСЬКІ ВРАЖИНИ ПРОФ. РОРБАХА

БЕРЛІН, 6 липня. (Ва. кор.) — Професор др. Натан Рорбах, відвернувши до Берліну зі своєї американської подорожі, поділився в місцевій гуртці Берлінській Українській амеріканськими враженнями.

Зі становища Європейки й Німця-проф. Рорбах вніс з Америки досить оути враження. На його думку, Америка, живе знало довед, багато і цікаво, що цікавило Європою і Європою Німеччиною. Всі європейські клопоти, за винятком хіба англійських та французьких — і то в дуже обмежений мірі — не далі Америки шов дуже далеко і чуже. Європа для неї стала тям самим, чим був колись Балкан для Європи: вічний роздор, вічний неспокій, а до чого це все — невідомо.

Натомість серед української імміграції в Америці проф. Рорбах констатувал значний зріст національної свідомості, велику жертвенність на користь здлянення рідного краю і, не в останній мірі, пробудження ширших культурних інтересів.

Він має враження, що українська імміграція бачить чуже, залопадливо утиски в культурно-світлі виче імміграції шведської, а національно — навіть виче німецької.

В осени проф. Рорбах знов їде до Америки. Цим разом він має на думці відвідати з виходами пересу українських саухачів не тільки в Нью-Йорку, але також у Філадельфії та Патсбург. Може бути, що він потім займатиме і до Канади, де також виступить з лекціями перед тямощими Українцями.

